

разрѣшять най-велика-та задача, коя-то нѣкога са е прѣдставлявала на чловѣческый умъ, геометры, кои-то сж прославили не само себе си, но и този вѣкъ, въ кой-то ный живѣемъ. Като са надѣвамъ на ваше-то усърдно вниманіе, азъ ще са опытамъ да направя поне единъ слабъ пригледъ на онѣзи разсжденія и разисканія, кои-то сж помогнали на астронома да искара неизвѣстныя мѣръ отъ невидимы-тѣ области на пространство-то, дѣто той въ теченіе-то на цѣлы вѣкове е обыкалялъ по своя-та орбита, съобразно съ плана на велика-та планетна система, въ коя-то и той е съставлявалъ една часть.

Слѣдъ открытіе-то на Урана отъ Съръ Уйльяма Хершеля, геометри-тѣ скоро намѣрили една орбита, коя-то доволно точно прѣдставлявала поне въ начало-то, първы-тѣ движенія на тѣзи планета. Съ тѣзи орбита станало възможно да са издири назадъ вървежа на планета-та и да са опредѣли положеніе-то ѳ между неподвижны-тѣ звѣзды петъдесять или даже сто години прѣди открытіе-то ѳ. Това дѣйствително было направено съ надѣжда да са познае — да ли тази планета е была забѣлѣжена отъ нѣкого отъ прѣдишны-тѣ астрономы, като неподвижна звѣзда, и да ли нѣкой отъ тѣхъ не е записалъ нѣкое нейно положеніе. Надѣжда-та са изпълнила: планета-та, считана за неподвижна звѣзда, была наблюдавана най-малко девятнадесять пхти отъ четирыма различни наблюдатели въ продълженіе на сто години прѣди деня, въ кой-то Хершель открылъ нейно-то планетно свойство. Тѣзи отколѣшны наблюдения были сж много драгоценны, като данны за опредѣленіе на элементы-тѣ на еллиптическа-та орбита и за исчисленіе на срѣдны-тѣ мѣста, кои-то бѣхж могли да служжтъ да са прѣдсказва нейно-то положеніе за бѣдѣще време.

Прѣди тридесять години, знаменитый астрономъ Буваръ, членъ на Парижска-та Академія на Науку-тѣ, прѣдприелъ да изслѣдва аналитическы движенія-та на Урана и да исчисли точны таблицы. Обаче той срѣщналъ затрудненія, кои-то, при тогашно-то състояніе на познанія-та касателно до тѣзи планета, были съвършенно неопѣдимы. Той намѣрилъ, че не може никакъ да са получи нѣкоя орбита, коя-то да може да минува въ едно и сжщо врѣме прѣзъ положенія-та на планета-та, кои то были опредѣлены послѣ открытіе-то ѳ, и прѣзъ онѣзи положенія, кои-то были забѣлѣжены прѣди тѣзи епоха. При таквози затрудненіе необходимо было да са отхвърлятъ стары-тѣ наблюдения като по-малко надѣжны, отъ колко-то новы-тѣ; и ученныя математикъ оставилъ за потомство то рѣшеніе-то на тѣзи задача, а самъ положително са не произнесълъ върху нея. Понеже Буваръ намѣрилъ теоретически орбита-та на Урана и исчислилъ таблицы за неговы-тѣ движенія, като са основавалъ на най-новы-тѣ наблюдения, то астрономы-тѣ са надѣвали, че теоретически опредѣлены-тѣ положенія на планета-та въ послѣдствіе ще съвпаджтъ съ наблюдаемы-тѣ ѳ положенія, и че всичкы несъгласія, кои-то не можжтъ нагълно да са припишжтъ на погрѣшность-та на наблюдения-та, ще са отстраняжтъ. Но надѣжды-тѣ имъ са поиспълнили, зашто-то таблицы-тѣ на Буvara не само са не съгласявали съ стары-тѣ наблюдения, но и слѣдъ малко години тѣ излѣзли невѣрны при опредѣленіе-то на положенія-та, кои-то планета-та дѣйствително занимавала. Слѣдъ изминуваніе-то на много го-